

MAGYAR GERONTOLÓGIA

15. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2023. 15. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

A pozitív életesemények felidézése (narrative care), mint terápiás eszköz az idősellátásban

Tóth Dalma¹

¹Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola

Kulcsszavak: narratív gondoskodás; idősellátás, pozitív idősödés

Előregedő társadalmunk egyre égetőbb problémákkal állít minket szembe, amelyek miatt nélkülözhetetlen az idősokkal kapcsolatos kutatások folytatása. Az idő előrehaladtával az egészségromlás általános tendenciája megfigyelhető, mellyel kapcsolatban korábbi kutatások számos olyan tényezőt azonosítottak, amelyek befolyásolják az idősök életminőségét és jól-létét, beleértve a társadalmi környezetet, az életminőséget és a jól-létet (Dobossy, Molnár, & Virágh, 2003; Dimunová et al., 2013; Ferwagner, 2021; Bene & Móri, 2022).

Ebben a munkában a *Narrative Care* módszer hatását vizsgálom az idősök szubjektív jól-létére és karaktererőségeire.

A pozitív pszichológia eszmeáramlata, amely Csíkszentmihályi Mihály és Martin Seligman nevéhez kötődik (Seligman & Csíkszentmihályi, 2000), az életminőség és a jól-lét területén hozott új megközelítést. A pozitív pszichológia három fő területének - pozitív szubjektív tapasztalatok, egyéni karaktererőségek és csoportos pozitív élmények - közül ebben az előadásban a karaktererőségeket és a pozitív szubjektív tapasztalatokat veszem górcső alá (Válóczi, 2022).

A narratív pszichológia egy olyan paradigmát hozott a pszichológiába az elmúlt évek során, amely új módon közelíti meg az események értelmezését és megértését. A narratív pszichológia szerint az emberek az eseményeket történetekbe szövik, és a cselekedetek értelmezése a narratíva alapján történik. Ezért a történetek magukban foglalják az események jelentéstartalmát és értelmét.

A narratív pszichológia térnyerése nem csak a pszichológiára, hanem az egészségügyi és szociális ellátás területére is kihat (Baldwin, 2015). A narratív gondoskodás gyakorlata az idősök ellátásában is előtérbe kerül, különösen az intézményi környezetben élő idősök esetében. A narratív gondoskodás lehetőséget nyújthat az idősök életminőségének javítására (Kenyon & Randall, 2015). Emellett a szubjektív jól-lét pszichológiai megközelítése kulcsfontosságú a jelen kutatásban. Az élettől való elégedettség, a boldogság és az egyéb pozitív érzelmi állapotok gyakorisága meghatározza az idősök jól-létét (Diener & Emmons, 1984). A szubjektív jól-lét két típusa, az eudaimonikus és hedonikus jól-lét, fontos szerepet játszik az intervenció megtervezésének folyamatában (Ryff & Singer & Dienberg Love, 2004). A karaktererőségek is központi szerepet játszanak az életünkben, és szorosan összekapcsolódnak a szubjektív jól-léttel (Molnár & Fodor, 2022).

A kutatásban azt vizsgáljuk, hogy a Narrative Care módszer alkalmazása milyen hatással van az idősök szubjektív jól-létére és karaktererőségeire. A hipotézisek szerint a Narrative Care módszer alkalmazása javítja az idősök szubjektív jól-létét, erősít bizonyos karaktererőségeket, illetve pozitív kapcsolat van a karaktererőségek használata és a szubjektív jól-lét között.

A kutatás során kvantitatív és kvalitatív módszereket alkalmazunk, melyek közül az életútinterjúk, illetve egy tesztsomag felvétele kiemelt fontossággal bír.

Az eredmények fontosak lehetnek az időskorúak ellátásának és jól-létének javításában, és segíthetnek az egészségügyi és szociális ellátási rendszerek fejlesztésében.

Irodalom

Baldwin, C. (2015). Narrative ethics for narrative care. *Journal of Aging Studies*, 34, 183-189.

Diener, E., Emmons, R. A. (1984). The independence of positive and negative affect. *Journal of personality and social psychology*, 47(5), 1105.

Bene, Á. Móri, M. (szerk.) (2022). *Pozitív idősödés 1*. DUPress

- Dobossy I., S. Molnár E., Virágh E. (2003). Öregedés és társadalmi környezet. *Műhelytanulmányok (2002-2008)*, (3).
- Dimunová, L., Dobrovsky P., Mechíroá V., Vargová V., Lukás A. (2013). Idős emberek életminősége. *Egészségtudományi Közlemények*, 3(2), 99-103.
- Ferwagner A. (2021). Időskori életminőség, jóllét és idősődéssel kapcsolatos attitűdök vizsgálata. *Magyar Gerontológia*, 13, 74-77.
- Kenyon, G., Randall, W. (2015). Introduction. *Journal of Aging Studies*, 34, 143-145.
- Molnár A., Fodor Sz. (2022). Pozitív pszichológia a munkahelyen: Az erősségek használata és fejlesztési lehetőségei a szervezetekben. *Alkalmazott Pszichológia*, 22(1), 147-176.
- Seligman, S., Csíkszentmihályi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55(1), 5-14.
- Valóczy, M. (2022). Karaktererősségek a nyelvórán–Pozitív pszichológiai intervenciók az egyetemi nyelvoktatási gyakorlatban. *Modern Nyelvoktatás*, 28(1–2), 6-17.

A szerző:

Tóth Dalma

PhD hallgató,

Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola Szociológia és Társadalompolitika
Doktori Program

p.toth.dalma8@gmail.com